

Vojtěch Lokša
359374@mail.muni.cz
1. 5. 2011

Poznámky z přednášek předmětu KSCA005 (Gramatika čínštiny II.)

Přednášející: Mgr. et Mgr. Dušan Vávra, Ph.D.

jaro 2011

Přehled

Přehled.....	2
Objektová slovesa.....	3
Vyjádření frekvence.....	3
Časové vztahy.....	4
Modální slovesa.....	4
Adverbiální modifikace sloves.....	5
Srovnávání.....	6
Směrové modifikátory	7
Zdůrazněná obecnost	9
Předložky.....	9
Výrazy 再, 又 a 还.....	10
Slovesné přípony 过 a 了	11
Ostatní	11
Cvičné překlady z hodin	14
Slovní zásoba	15

Objektová slovesa

Objektová slovesa jsou složena ze dvou částí. Druhá část je brána jako objekt a je kladena na konec věty. Většinou mají svůj daný význam, objekt se explicitně nepřekládá, např.:

- 吃饭 – jíst
- 走路 – chodit
- 上班 – jít do práce
- 说话 – mluvit
- 下雨 – pršet

Mezi tyto dvě části může být vložen jakýkoli komplement běžně kladený za sloveso, tj. např. vyjádření doby trvání či frekvence:

- 我一个星期上五次班。Chodím do práce pětkrát týdně.
- 今天我吃了一顿饭。Dnes jsem jedl jednou.
- 吃十分钟饭 – jíst deset minut

Objektová slovesa se v žádném případě nesmí pojít s dalším objektem (k tomu slouží jednoslabičné varianty sloves):

- *我明天吃饺子饭。
- 我明天吃饺子。Zítra si dám jiaozi.

Vyjádření frekvence

Frekvence se obecně vyjadřuje numerativem 次, který se klade za sloveso. Doba, v rámci které akce probíhá, stojí fakultativně před slovesem jako běžné časové určení:

- 我去过三次北京。Byl jsem třikrát v Pekingu.
- 我每天吃三次饭。Jím třikrát denně.
- 你一个星期去几次电影院? Kolikrát týdně chodíš do kina?
- 饺子我吃了好几次。Jiaozi už jsem jedl mnohokrát.

Jako u jiných numerativů, řadová číslovka je tvořena prefixem 第. Takové spojení pak stojí před slovesem:

- 我今天第一次来了。Dnes jsem tu poprvé.
- 我第二次去。Jdu tam podruhé.

Numerativ lze dále modifikovat výrazy 这, 那 nebo 每:

- 他每次骂我。Pokaždé mi nadává.
- 他这次不来。Tentokrát nepřijde.

V čínštině se nelze jednoduše zeptat „jak často“. Toto lze vyjádřit pouze opisně, buďto zeptáním se, jak často činnost probíhá za konkrétní časovou jednotku, nebo jaké jsou časové rozestupy mezi jednotlivými úkony. Toto je vyjádřeno tázacím zájmenem 多长时间 kladeným před sloveso:

- 你一个星期上几次课? 三次。Kolik máš hodin týdně? Tři.

- 你多长时间上一次课？三天。Jak často máš hodinu? Každé tři dny.

Časové vztahy

Současnost či těsná následnost dvou dějů se vyjadřuje spojkou 的时候:

- 我到北京的时候是晴天。Když jsem přijel do Pekingu, bylo jasno.
- 你去杭州的时候天气怎么样？Jaké bylo počasí, když jsi byl v Hangzhou?

Výraz 有时候 nebo 有的时候 funguje jako „občas“:

- 我有时候去博物馆。Občas chodím do muzea.

先 před slovesem znamená „nejdříve“. Může (a nemusí) být doplněno 然后 ve smyslu „poté“:

- 我先吃饭，然后看电视。Nejdřív se najím, pak se půjdu dívat na televizi.
- 先给我钱。Nejdřív mi dej peníze.

Slova 以前 a 以后 znamenají „před“ a „po“. Mohou stát samostatně ve významu „v minulosti“ resp. „v budoucnu“ nebo se pojit s přesným určením času nebo s činností.

V jednodušších konstrukcích se 以 může vypustit:

- 以前我不喜欢旅游。Dříve jsem neměl rád cestování.
- 以后我还要来杭州。Někdy bych se chtěl ještě podívat do Hangzhou.
- 他来三天以前。Přijel před třemi dny.
- 他来三天前。Přijel před třemi dny.
- 他来以前 – než přijel...
- 吃饭以后，我睡觉。Po jídle jsem šel spát.

Modální slovesa

会 vyjadřuje české „umět“, přičemž je o schopnost získanou cíleně, úsilím. Druhý význam je predikční, použije se k vyjádření domněnek, co by se mohlo, případně nemohlo stát:

- 我会说日语。Umím (mluvit) japonsky. 说 v podobných konstrukcích lze vynechat.
- 我不会开车。Neumím řídit.
- 明天会下雨。Zítřej by mohlo pršet. Je možné, že zítra bude pršet.
- 他不会来。Ten rozhodně nepřijde. Není možné, že by přišel.

能 vyjadřuje, čeho jsme schopni:

- 我能加班。Můžu dělat přesčasy.
- 这个工作我能做。Tady tuto práci zvládnou.

可以 značí, co je povoleno, s čím daná osoba souhlasí:

- 明天我可以来。Zítra můžu přijít.
- 在这儿可以抽烟。Tady se může kouřit.

要 se používá pro vyjádření objektivní nutnosti. Druhý význam je objektivní přesvědčení o nevyhnutelnosti děje. V záporu značí zákaz:

- 我明天很早起床，今天要很早睡觉。Zítřa brzo vstávám, takže musím jít brzy spát.
- 明天要下雨。Zítřa bude (rozhodně) pršet.
- 你不要喝酒！Nepij alkohol! Nesmíš pít alkohol!

别 je synonymum k 不要, slouží k vyjádření zákazu:

- 别吃！Nejez to!

不用 znamená „není třeba“. V pekingském dialektu se vyskytuje zkrácené sloveso 甬 se stejným významem:

- 到北京不用去。Nemá smysl jezdit do Pekingu.

应该 nebo jeho zkrácená varianta 该 se používá pro vyjádření povinnosti, případně při subjektivním přesvědčení o jistém stavu:

- 你应该学汉语。Měl by ses učit čínsky.
- 我该走。Měl bych už jít.
- 应该是这样。Mělo by to být takto. Asi to bude takto.
- 在北京应该有饺子。V Pekingu by měli mít jiaozi. V Pekingu asi mají jiaozi.
- 十五号应该是星期天。15. by měla být neděle.

得 (*děi*) je synonymní k 要 ve významu „muset“:

- 我们得回家去。Musíme domů.

只好 také vyjadřuje nutnost, spíše však ve smyslu, že nezbývá jiná možnost:

- 只好问老师。Musíme se zeptat učitele. Nezbývá, než se zeptat učitele.

愿意 znamená „být ochoten“:

- 谁都不愿意帮我。Nikdo mi nechce pomoci.

敢 má význam „troufnout si“:

- 我跟谁都敢打赌。Troufám se vsadit se s kýmkoli.

Adverbiální modifikace sloves

Tvoření adverbíí probíhá dvěma způsoby, liší se podle toho, zda je popisována zvyklost/obecný stav nebo konkrétní událost. V prvním případě se používá částice 得 kladená za sloveso. Za ní stojí buď adjektivum, případně i komplexnější výraz:

- 他说得很快。Mluví rychle.
- 他说得大家听不懂。Mluví tak, že mu nikdo nerozumí.

Pokud je použito sloveso s objektem, musí být buďto zopakováno (jednou s adverbialní modifikací, jednou s objektem) nebo se objekt předsune před sloveso či na začátek věty (topikalizace). V případě použití objektového slovesa se opakuje celé, pokud je kontext známý, může se jeho objekt i vynechat:

- 他说德语说得流利。Mluví německy plynule.
- 他英语说得很慢。Mluví anglicky pomalu.
- 汉语说得很好。Čínsky mluví dobře.
- 他走路走得很快。Chodí rychle.
- 现在下的很大。Teď pořádně prší. (*děšť musí být známý z kontextu*)

Zápor se klade až k adjektivu, ne ke slovesu:

- 他汉字写的不好看。Nepíše znaky pěkně.

Je-li modifikována konkrétní událost, použije se místo toho částice 地, která se klade před sloveso. Jednoslabičná adjektiva se reduplikují a často i erizují:

- 你该好好地学习。Měl by ses dobře učit.
- 他高兴地起来了。Radostně vstal.

Srovnání 得 a 地:

- 他慢慢地说了。Řekl to rychle. (*konkrétní událost*)
- 他说得很慢。Mluví rychle. (*obecná platnost*)

Adjektiva 多, 少, 早 a 晚 se dají postavit bezprostředně před sloveso s významem „více“, „méně“, „dříve“ a „pozdě“:

- 少喝酒。Nepij tolik alkoholu.
- 多吃蔬菜。Jez více zeleniny.
- 如果你早睡觉早起床, 你好了。Pokud budeš dřív chodit spát a dřív vstávat, bude ti líp.

Některá adjektiva se dají postavit přímo před nebo za sloveso, ale jedná především o ustálená spojení:

- 他来晚了。Přišel pozdě.
- 他快拿来了。Urychleně to přinesl.
- 他花钱花多了。Utratil moc peněz.

Srovnávání

Ke srovnání nejčastěji využijeme předložku 比, která se dá doslova přeložit jako „ve srovnání s“:

- 我比王先生高。Jsem vyšší než pan Wang. Ve srovnání s panem Wangem jsem vysoký.
- 我家比你家远。Můj dům je dál než tvůj. Ve srovnání s tvým domem je můj daleko.
- 你比王先生走得快。Chodíš rychleji než pan Wang.

Kvantitativní určení rozdílu se klade až za adjektivum. Toto vyjádření lze použít i bez 比, tzn. bez srovnání s konkrétním objektem:

- 我比他高两公分。Jsem o dva centimetry vyšší než ty.
- 我家比你家远一点儿。Můj dům je o trochu dál než tvůj.
- 他家远一点儿。Jeho dům je o trochu dál.
- 我比你走得快很多。Chodím o hodně rychleji než ty.
- 这条路比那条好走。Po této cestě se chodí lépe než po tamté.

Pro vyjádření „ještě“, „ještě víc“ se použije výraz 更, případně 还:

- 这辆汽车更贵。Toto auto je ještě dražší.
- 她吃饭吃得还慢。Ona jí ještě pomaleji.

Chceme-li říct, že jedna věc se druhé nevyrovná, použijeme spojení s 没有 nebo 不如. Pro vyjádření, že vlastnost jedné věci nepřesahuje druhou, použijeme 不比. Pouze 不如 lze použít i bez explicitního určení srovnávané vlastnosti:

- 北京没有上海干燥。Peking není tak suchý jako Shanghai.
- 我不比你走得快。Nechodím rychleji než ty.
- 我没有你走得快。Nechodím tak rychle jako ty.
- 我不如你走得快。Nechodím tak rychle jako ty.
- 我不如你。Nevyrovnam se tobě. *(není určeno v čem – v jistém kontextu může mít např. stejný význam jako předchozí věta)*

Superlativ značí modifikátor 最. Množinu, ze které je vybíráno, označíme sufixem 里, 中间, 之中 nebo 之内:

- 这辆汽车最贵。Toto auto je nejdražší.
- 他家最远。Jeho dům je nejdál.
- 他们中间, 王先生最高。Pan Wang je z nich nejvyšší.
- 这三本里, 这本最好。Z těchto tří knih je nejlepší tato.

Směrové modifikátory

Směrové modifikátory se, podobně jako výsledkové modifikátory, připojují za sloveso. Naznačují směr, kterým akce probíhá. Základními modifikátory jsou 去, značící směr od mluvčího, a 来, značící směr k mluvčímu:

- 进去吧! Běž dovnitř! *(stojíme venku)*
- 进来吧! Pojď dovnitř! *(já stojím uvnitř, partner venku)*
- 出去吧! Běž ven! *(stojíme uvnitř)*
- 出来吧! Pojď ven! *(já stojím venku, partner uvnitř)*
- 上去吧! Běž nahoru! *(stojíme dole)*
- 上来吧! Pojď nahoru! *(já stojím nahoře, partner dole)*
- 下去吧! Běž dolů! *(stojíme nahoře)*
- 下来吧! Pojď dolů! *(já stojím dole, partner nahoře)*
- 拿来吧! Přines to!
- 拿去吧! Odnes to!

- 八点回家来吧。V 8 buď doma. (*scéna se odehrává doma*)
- 八点要回家去。V 8 musím jít domů. (*scéna se odehrává mimo domov*)

Funkce modifikátoru 去 natolik striktní není, věta 下去吧 může být interpretována podobně jako 下来吧, avšak zní hruběji a důrazněji, podobně jako české použití „Běž dolů!“ v této situaci.

Modifikátory se dále spojují se slovesy 出, 进, 上, 下, 回, 过 a 起 a fungují opět jako modifikátory:

- 拿出去吧! Vyndej to ven! (*z nějakého útvaru, kde se nacházíme*)
- 拿出来吧! Vyndej to ven! (*např. z tašky*)
- 拿进去吧! Dej to dovnitř! (*např. do tašky*)
- 拿进来吧! Dej to sem dovnitř! (*např. do velké krabice, ve které stojím*)
- 拿上去吧! Odnes to nahoru! (*do patra*) Dej to nahoru! (*na polici*)
- 拿上来吧! Přines to sem nahoru! Podej mi to sem nahoru!
- 拿下去吧! Odnes to dolů!
- 拿下来吧! Přines to dolů! (*do patra*) Sundej to dolů! (*z police*)
- 拿回来吧! Přines to zpátky!
- 拿回去吧! Odnes to zpátky!
- 走出去! Běž ven!
- 跑出去! Běž (*vyběhni*) ven!
- 坐下 – sednout si
- 坐下来吧! Sedněte si. (*zdvořilé*)
- 做下去吧! Sedni! (*hrubé*)

Poslední dvě jmenovaná slovesa mají jako modifikátory omezené použití:

- 过来 – přejít (nějaký prostor, který nás dělí od partnera a vidíme jej)
- 拿过来吧! Přines to sem! (*např. přes ulici*)
- 过去 – projít kolem
- 狗跑过去了。Pes proběhl okolo.
- 起来 – povstat (*ze sedu nebo i ve smyslu vzbouřit se*)
- 站起来 – postavit se
- 哭起来 – rozplakat se (*modifikátor 起来 vyjadřuje také náhlý bezvolný začátek akce*)
- *~~起去~~ – *nepoužívá se*

Kombinace s 去 i s 来 zároveň má význam neorganizovaného pohybu:

- 拿来拿去 – nosit sem a tam
- 看来看去 – podívat se na to ze všech stran
- 走来走去 – chodit sem a tam
- 想来想去 – popřemýšlet o tom

Zdůrazněná obecnost

Připojení 都 za tázací zájmeno značí obecnou kvantifikaci:

- 我谁都认识。Znám všechny.
- 我什么都吃。Já sním všechno.
- 他比谁都做得快。Pracuje rychleji než všichni ostatní.

Ve spojení se zápořem se kromě 都 ve stejném významu může použít i 也:

- 我谁也不认识。Nikoho neznám.
- 我一个人都不认识。Nikoho neznám. (v záporu lze 谁 nahradit 一个人)
- 我哪儿都不去。Nikam nejdu.
- 他哪儿都不在。On vůbec nikde není.
- 我谁也不想打。Nechci se s nikým bít.
- 我什么都没买。Nic jsem nekoupil.

Před 都 nemusí být jen samostatné zájmeno, lze jej spojit i se složitějšími výrazy:

- 我谁的钱都不拿。Nevezmu si peníze od nikoho.
- 每天都 – úplně každý den

Předložky

Ve druhém semestru byly představeny předložky 给, 把, 跟, 对 a 用. První z nich se používá v dativních vazbách, označuje příjemce děje:

- 我给你打电话。Zavolám ti.
- 给她拿去啤酒吧。Dones jí pivo.

把 označuje přímý objekt zasažený dějem, který může sám o sobě stát bez předložky za slovesem. Pokud ale použijeme 把, nesmí na konci věty zůstat stát samostatně jednoslabičné sloveso. Konstrukci s 把 taky nelze použít, pokud akce nespočívá ve fyzické manipulaci s objektem:

- 喝到这杯啤酒。Dopij to pivo.
- 把这杯啤酒喝到。Dopij to pivo. (sloveso může stát na konci věty, protože není jednoslabičné)
- 拿你的东西。
- *把你的东西拿。(jednoslabičné sloveso nesmí stát na konci věty)
- *我把我的老师看到了。(sloveso „vidět“ nelze považovat za fyzickou manipulaci s objektem, takže opis s 把 nelze použít)

Výraz označený předložkou 跟 obvykle překládáme do češtiny jako „s“:

- 我跟我的女朋友去电影院。Jdu s přítelkyní do kina.
- 我跟他说话了。Mluvil jsem s ním.

对 má ve spojení se slovesem 说 stejnou funkci jako 跟. Pokud za 说 následuje objekt bez předložky, znamená to „mluvit o někom“, případně i „pomlouvat někoho“.

- 我们对他们说话了。Bavili jsme se s nimi o tom.
- 我们说他们了。Bavili jsme se o nich.

用 se použije, pokud je něco vyrobeno „z“ něčeho:

- 这是不是用木头做的？ Je toto vyrobeno ze dřeva?

Výrazy 再, 又 a 还

Českému slovu „zase“ odpovídají v čínštině slova 再, 又 a 还, jejich použití má daná pravidla. 又 použijeme při opakování děje v minulosti, v současnosti nebo při úplném přesvědčení o opakování v budoucnosti:

- 他昨天又来了。Včera zase přišel. (*opakování v minulosti*)
- 你又吃着饭看书呢？ Zase čteš při jídle? (*opakování v současnosti*)
- 明天又是星期一。Zítřej je zase pondělí. (*jistá budoucnost – pravidlo*)
- 他明天又不来。Zítřej zase nepřijde. (*jistá budoucnost – zvyk*)

再 se používá pro vyjádření opakování akce v budoucnosti (s výjimkou pravidelného opakování, kdy se použije 又). V záporu se místo 再 použije 还, musí však být vysloveno důrazně, s přízvukem:

- 明天再来吧。Přijď zítřej zas.
- 他明天还不会来。Zítřej určitě zase nepřijde. (*názor mluvčího*)

Některá spojení se v češtině vyjádří pomocí „ještě“ místo „zase“/„znovu“. Princip je ale stejný, opakování činnosti. Místo 再 se dá použít ve stejném významu i 还. Naopak lze v takovém případě i v záporu použít 再 a překládáme jako „už“:

- 我再住一个晚上。Zůstanu tu ještě jednu noc. (*v hotelu*)
- 我还住一个晚上。Zůstanu tu ještě jednu noc.
- 我不再吃了。Už nebudu jíst. (*předtím jsem jedl*)
- 我还不吃饭。Zase nebudu jíst. (*předtím jsem nejedl*)

Je třeba si dát pozor na to, že pokud je zápor spojen s 又 nebo 还, stojí za ním, ale před 再:

- 他明天又不来。Zítřej zase nepřijde. (*jistě – zvyk*)
- 他明天还不会来。Zítřej zase nepřijde. (*ani minule nepřišel*)
- 他明天不再来。Zítřej už nepřijde. (*minule přišel*)
- 他昨天没再来。Včera už nepřišel. (*předtím přišel*)

再 může být použito pro vyjádření volné následnosti dějů. V tomto ohledu stojí někde mezi 就 a 才, které mají podobnou funkci. Nepojí se však s minulým časem:

- 等客人走了, 再进去。Počkej, až hosté odejdou, pak vstup.
- 吃了饭, 再走。Najím se a půjdu.

Slovesné přípony 过 a 了

Tyto přípony se obě používají k vyjádření minulosti. 了 vyjadřuje u dějových sloves prostou minulost (dokonavost), u stavových sloves však změnu stavu:

- 他来了。Přišel.
- 我知道了这事件。Dozvěděl jsem se o tom. Už to vím.
- 有了钱，走吧。Až budeme mít peníze, půjdem.

Přípona 过 se používá pro vyjádření minulé zkušenosti. Může být upřesněna např. časově nebo frekvencí:

- 中国我没去过。V Číně jsem ještě nikdy nebyl.
- 我今年去过三次日本。Letos už jsem třikrát byl v Japonsku.

Některá slovesa mají trochu odlišný význam podle toho, zda jsou spojeny s 过 nebo 了. 了 klade větší důraz na jednorázovost akce. Pokud je objektem osobní zájmeno, může stát už před určením frekvence:

- 打过他一次。Jednou ho zmlátil.
- 打了他一次。Jednou ho praštil.

Ostatní

Zájmeno „sám“ se v čínštině, podobně jako např. v angličtině, dá vyjádřit dvěma způsoby. Pokud zdůrazňujeme činitele, použijeme 自己 (odpovídá anglickému *myself/yourself...*). Při zdůraznění faktu, že činnost proběhla bez pomoci/přítomnosti ostatních, se použije 一个人 (anglické *alone, on my own, by myself...*):

- 他自己去中国了。On sám jel do Číny. (*byl to právě on, kdo jel do Číny*)
- 他一个人去中国了。On jel do Číny sám. (*nikdo s ním nebyl*)

着 za slovesem a 呢 na konci věty zdůrazňuje průběh:

- 他等着你呢。Čeká na tebe.

着 samo o sobě za slovesem může znamenat současnost dvou dějů:

- 狗摇着尾巴跑过了。Vrtě ocasem, pes přiběhl.

Spojením 一 před slovesem vedlejší věty a 就 v hlavní větě vzniká těsná návaznost dějů:

- 我一进门，狗就过来了。Jakmile jsem vstoupil do vrat, pes přiběhl.

Kromě toho, že 还是 znamená rozlučovací „nebo“, může také znamenat „přesto“:

- 她看来看去，还是不喜欢，不想买。Podívala se na to ze všech stran, přesto se jí to nelíbilo a nekoupila si to.

Předložka 从 se kromě významu „od“/„z“ používá také ve významu „kudy“:

- 从这个门走。Běžte těmito dveřmi.
- 狗从这儿跑过去了。Proběhl tudy pes.

Vazby 就要…了, 就…了, 快要…了 a 快…了 znamenají „už už“, „každou chvíli“:

- 就开始了。Každou chvíli to začne.
- 火车就要去了。Vlak už pojede.
- 快下班了。Už budeme každou chvíli končit.

Procentuální část celku se vyjádří následujícím způsobem:

- 百分之百 – 100 %, jistě, určitě
- 百分之十 – 10 %

Sloveso 乱 znamená „dělat něco, co se nemá“. Může se použít jako modifikátor před sloveso, významy se liší podle charakteru slovesa:

- 乱说 – mluvit nesmysly
- 乱走 – potácet se, jít někam, kam se nesmí, jít neuspořádaně
- 乱吃饭 – jíst jako prase

Modifikátor 海 před slovesem znamená „nekonečně“. Může být spojován s 没完没了 na konci věty, což má samo o sobě podobný význam. 容易 před slovesem znamená „snadno“. 白 je „zjevně“. 硬 znamená „tvrdý“, jako modifikátor však nese význam „tvrdohlavě“. Před slovesem se může vyskytnout také částice 可, která má zdůrazňující charakter.

Význam slovesa 值 je „mít hodnotu“, „stát za něco“. Používá se v některých ustálených spojeních:

- 一钱不值。Nestojí to za nic.
- 他喜欢把人说得一钱不值。Rád pomlouvá lidi.

Určení místa typu „u mě“ (doma) apod. se vyjádří tímto způsobem:

- 在我这儿 – tady u mě
- 在你那儿 – tam u vás

V čínštině sice existují spojky jako 如果 („jestli“) nebo 所以 („takže“), ale používají se mnohem méně často než v češtině. Většinou nejsou potřeba, je běžné věty nespojovat a nechat typ vztahu mezi větami vyplynout z kontextu:

- 你走来, 咱们就可以早做完, 你就可以早回家。Když budeš chodit dřív, tak rychleji práci dokončíme a dřív se budeš moci jít domů.
- 我们有了钱, 就去中国。Až budeme mít peníze, pojedeme do Číny.

上 se někdy používá ve významu jít, opět především v ustálených spojeních:

- 上厕所 – jít na záchod
- 上火车走 – jít na vlak

并 zdůrazňuje zápor:

- 并不大。Není to vůbec velké.

好几 + numerativ znamená „hodně“:

- 那个电影我看到好几次。Ten film už jsem viděl hodněkrát.
- 我看到好几本书。Už jsem přečetl hromadu knih.

多 je tázací zájmeno spojované s adjektivy:

- 多大? Jak velký?
- 多长? Jak dlouhý?
- 多长时间? Jak dlouho?
- 你多大? Kolik je ti let?

派 znamená „poslat někoho něco udělat“:

- 我们派他去中国。Poslali jsme ho do Číny.

从…起 je „počínaje…“:

- 从明天起 – počínaje zítřkem...

Pro kvantifikaci adjektiva je číselný údaj kladen před něj, může mu předcházet 有:

- 我家有五公里远。Můj dům je pět kilometrů vzdálený.
- 他两米高。On je dva metry vysoký.

Světové strany ve spojení s 方 značí oblast ustálenou kontextem, většinou danou část Číny.

部 znamená obecně oblast, kdežto 边 směr:

- 我住北方。Bydlím na severu. (*pravděpodobně na severu Číny*)
- 我住布尔诺北部。Bydlím na severu Brna.
- 我住布尔诺北边。Bydlím na sever od Brna.

费 znamená „poplatek“. Připojuje se k jiným slovům a vznikají různé druhy poplatků:

- 路费 – jízdné
- 入费 – vstupné
- 租费 – nájemné

České „každý“ se vyjadřuje pomocí 每, po kterém ještě většinou následuje numerativ.

V některých častějších spojení se vypouští:

- 每本书 – každá kniha
- 每个人 – každý člověk
- 每条马路 – každá silnice
- 每天 – každý den
- 每人 – každý člověk

有点儿 znamená ve spojení s adjektivem „poněkud“:

- 他有点儿高。On je poněkud vysoký.
- 这本课本有点儿贵。Tahle učebnice je docela drahá.

之一 znamená „jeden z“:

- 他们之一 – jeden z nich
- 最贵之一 – jeden z nejdražších

Cvičné překlady z hodin

1. Je o něco vyšší než já.
2. Píše čínské znaky lépe než já.
3. V Pekingu jsem nikdy nebyl.
4. Ten druhý napravo jsem já.
5. Peking je o hodně sušší než Shanghai.
6. Můj domov je nejdál.
7. Můj domov je ještě dál.
8. Můj domov je dál než jeho.
9. Můj domov je o 5 km blíže než pana učitele Wanga.
10. Říká to špatně, můj je bliž.
11. Můj domov je o něco dál.
12. Pojď dolů.
13. V 8 se musím vrátit domů.
14. Babička je nahoře, dones jí pivo.
15. Rychle to přinesl.
16. Jí pomaleji než já.
17. Vyndej si svoje věci.

1. 他比我高一点儿。
2. 他比我汉字写得好看。
3. 北京我没去过。
4. 右边儿的第二个人是我。
5. 北京比上海干燥很多。
6. 我家最远。
7. 我家还远。我家更远。
8. 我家比他家远。
9. 我家比王老师的家近五公里。
10. 他说错，我家近。他说得不对，我家近。
11. 我家远一点儿。
12. 下来吧！
13. 八点我要回家去。
14. 奶奶在上边，给她拿上去啤酒。奶奶在楼上，把啤酒给她拿上去。
15. 他快地拿来了。
16. 他比我吃饭吃得慢。
17. 把你的东西拿出来吧。你拿出来你的东西。

Slovní zásoba

办公室	bàngōngshì	kancelář
帮助	bāngzhù	pomoci
半天	bàntiān	půl dne, celou věčnost
抱	bào	obejmout, obklopit
饱	bǎo	nasytit se
雹	báo	kroupy
保险	bǎoxiǎn	pojistit
笨	bèn	hloupý
变成	biànchéng	změnit
并	bìng	vůbec
病房	bìngfáng	nemocniční pokoj
冰激凌	bīngjīlíng	zmrzlina
病人	bìngrén	pacient
笔试	bǐshì	písemná zkouška
必须	bìxū	muset
鼻子	bízi	nos
部	bù	numerativ pro filmy
不安	bùān	nejistý, neklidný
不一样	búyíyàng	odlišný
擦	cā	smazat, setřít
唱	chàng	zpívat
吵	chǎo	hádat se
晨	chén	ráno, úsvit
称	chèn	váha
抽烟	chōuyān	kouřit
出差	chūchāi	služební cesta
除了...以外	chúle yǐwài	kromě
除去	chúqù	kromě, vyjmout
出租汽车	chūzūqìchē	taxi
打赌	dǎdǔ	vsadit se
带	dài	přivést (hosta)
单人间	dānrénjiān	pokoj pro jednoho
当然	dāngrán	samozřejmě
倒车	dàoche	couvat
导游	dǎoyóu	průvodce
稻子	dàozi	rýže
电影	diànyǐng	film
地理	dìlǐ	zeměpis
读	dú	číst
肚子	dǔzi	břícho

耳朵	ěrdǔo	ucho
饭菜	fàncài	jídlo
翻译	fānyì	překládat, tlumočit
反正	fǎnzhèng	v každém případě, tak jako tak
费	fèi	poplatek
非要	fēiyào	trvat na
非洲	fēizhōu	Afrika
封	fēng	numerativ pro dopisy
复杂	fùzá	komplikovaný
敢	gǎn	troufnout si
干部	gànbù	kádr
刚才	gāngcái	právě teď
干嘛	gānma	proč
搞	gǎo	dělat, připravovat, zařídit
告诉	gàosù	říct
歌	gē	píseň
割	gē	sklidit
更好	gènghǎo	lepší, více
公分	gōngfēn	centimetr
工资	gōngzī	plat
够	gòu	stačit
狗	gǒu	pes
过	guò	překročit, přesáhnout, strávit (čas)
锅	guō	hrnec, pánev
喊	hǎn	řvát
航空信	hángkōngxìn	letecká pošta
黑板	hēibǎn	tabule
红楼梦	hónglóumèng	Sen v červeném domě (román)
画	huà	malovat
花	huā	utratit
坏	huài	rozbít se
换车	huànchē	přestoupit
换工作	huàngōngzuò	změnit zaměstnání
换钱	huànqián	směnit peníze
画儿	huàr	obraz
化学	huàxué	chemie
会话	huìhuà	konverzace
护士	hùshì	zdravotní sestra
寄	jì	poslat
教室	jiàoshì	učebna

假期	jiàqī	prázdniny
结婚	jiéhūn	vzít se, svatba
景点	jǐngdiǎn	place of interest
经验	jīngyàn	zkušenost
考试	kǎoshì	zkouška
烤鸭	kǎoyā	pečená kachna
棵	kē	numerativ pro stromy, rostliny
客人	kèrén	host
口试	kǒushì	ústní zkouška
哭	kū	plakat
朗	lǎng	jasný, zářící
老虎	lǎohǔ	tygr
雷	léi	hrom
梨	lí	hruška
两口子	liǎngkǒuzi	manželský pár
练习	liànxí	cvičit
厉害	lìhài	drsný, přísný
领导	lǐngdǎo	vůdce
历史	lìshǐ	dějiny
礼物	lǐwù	dárek
理由	lǐyóu	důvod
楼上	lóushàng	horní patro
麻烦	máfan	otravný
马路	mǎlù	silnice
毛衣	máoyī	svetr
闷热	mēnrè	parno, dusno
面试	miànshì	pohovor
明白	míngbái	jasné, zřejmé
名人	míngrén	celebrita
拿	ná	nést, vzít
难	nán	těžký
难	nàn	katastrofa
欧洲	ōuzhōu	Evropa
怕	pà	bát se
派	pài	poslat někoho něco udělat
排队	páiduì	seřadit se
跑	pǎo	běžet
爬上	páshàng	vyšplhat se
片子	piānzi	film
漂亮	piàoliàng	pěkný
批评	pīpíng	kritizovat
脾气	píqi	charakter, temperament

婆婆	pópo	tchýně
骑	qí	nasednout (na kolo, na koně)
轻	qīng	lehký
青菜	qīngcài	čínské zelí
轻轻	qīngqīng	jemně, zlehka
求	qiú	žádat
让	ràng	donutit/nechat někoho něco udělat
然后	ránhòu	potom
扔	rēng	hodit
肉	ròu	maso
嗓子	sǎngzi	hrdlo
上车	shàngchē	nastoupit
设计	shèjì	navrhovat, plánovat
圣诞节	shèngdànjié	Vánoce
生气	shēngqì	naštvat se
生日	shēngrì	narozeniny
生物学	shēngwùxué	biologie
身体	shēntǐ	tělo
事件	shìjiàn	záležitost
收	shōu	přijmout, získat
手表	shǒubiǎo	hodinky
熟	shú	uzrát
霜	shuāng	mráz
双人间	shuāngrénjiān	pokoj pro dva
暑假	shǔjià	letní prázdniny
叔叔	shūshū	strýc
数学	shùxué	matematika
司机	sījī	řidič
四邻	sìlín	sousedé
送	sòng	poslat
岁	suì	roky (numerativ pro věk)
随便	suíbiàn	jak si přejete
随地	suídì	kdekoli
宿舍	sùshè	kolej
谈	tán	diskutovat, mluvit
汤	tāng	polévka
糖醋鱼	tángcùyú	sladkokyselá ryba
特别	tèbié	speciální
特长	tècháng	výhoda
跳舞	tiàowǔ	tančit
停车	tíngchē	zastavit auto

体育	tǐ yù	tělocvik
头子	tóuzi	šéf
腿	tuǐ	noha
娃娃	wá	malé dítě, panenka
外星人	wàixīngrén	mimozemšťan
忘记	wàngjì	zapomenout
玩笑	wánxiào	vtip
尾巴	wěiba	ocas
危险	wēixiǎn	nebezpečí
舞	wǔ	tanec
雾	wù	mlha
舞蹈	wǔdǎo	tančit
物理	wùlǐ	fyzika
洗	xǐ	umývat
煮	xǐ	zářivý, teplý
嫌	xián	nesnášet
先	xiān	nejdříve
香蕉	xiāngjiāo	banán
现在	xiànzài	ted'
笑	xiào	smát se
小心	xiǎoxīn	opatrný
信	xìn	dopis
薪水	xīnshuǐ	plat
修车	xiū chē	opravovat auto
希望	xīwàng	přát si
西医	xīyī	západní medicína
雪	xuě	sníh
痒	yǎng	svědit
研究生	yánjiūshēng	doktorský student
摇	yáo	vrtět, třást
药	yào	lék
衣服	yīfu	oblečení
硬	yìng	tvrdý
赢	yíng	vyhrát
樱桃	yīngtáo	třešně
音乐	yīnyuè	hudba
一天	yītiān	celý den
一样	yīyàng	stejný
医院	yīyuàn	nemocnice
邮局	yóujú	pošta
有可能	yǒukěnéng	možná
邮票	yóupiào	poštovní známka

愿意	yuànyì	být ochoten
负责	zé	zodpovědnost
站	zhàn	stát
着急	zháojí	nervózní
整天	zhěngtiān	celý den
政治	zhèngzhì	politika
正装	zhèngzhuāng	formální oblečení
织	zhī	plést, tkát
重要	zhòngyào	důležitý
中医	zhōngyī	čínská medicína
自己	zìjǐ	sám
嘴	zuǐ	ústa